

نورۇل يوردى

نۇركا دىيارىنىڭ ئاسراڧىيىتى بولۇپ كەلگەن

جلد : 2 — 22

تەشرىپىن اول 1928
اۋنىدە ئىككىنچى سەنە

صافى : 10 — 204

نشر ایتدیلر . بوکا « داغ یولی » اسمنی ویردیلر .
 ییلارجه بو یولی طیرمانان بوکونکی نسل ایشیتدیکی
 اوخطابه لرده قاچ دفعه هیجانه کلدی ، قاچ دفعه
 مفکوره آتشی اوسوزلرله آله ولندی . ظفر وانقلاب
 نسلی اوزاقده کوردیکی بارلاق عالمه وازایلمک ایچین
 بو یوله طیرمانیرکن ، اوکنه دیکیلن قوتلی مانعلری
 یبقارکن زمان زمان خطابه لر ایشیتیردی . بوخطابه لر
 بعضاً بزنی شویله تشجیع ایدردی : « چتین برداغ
 یولنده سنه لر در یورو یوروز . حرکت نقطه سنندن
 اوزاقلشدقجه افق کنیشیلور وروزکار آرتیور .
 اسکی معبد ، اسکی امید آشاغیده ، اووالرده
 قالدی . کنارنده دولاشدیغمز اوچوروملرک دینندن
 ماضینک لفظی وشکلی قایب اولان شکایت واعتراض
 اوغولنوسی کلیبور . ملتک تاریخندن بروطفه آلدک
 وبربرندن دهاا یوکسک تپه لره دوغرو یپ یکی
 رسول رؤیا وایمانیله چیقیورسک . »
 بعضاً آرقایه باقانتک وخلمتنی شویله آکلاتیردی :
 « آرقاداشلر ! بز او یوله بر ساحه یه چیقدی که ، برداها
 کری دونه یه امکان یوقدر . بوساحلرله چیقانلر
 آرقاده بیر اقدقاری کیلری یاقشیلردر . ماضی ایله
 آرا منده آشیلماز اوچوروملر واردر . »
 بعضاً ده دوملو پیکاره چیقارده بزه شویله
 عهد ایتدیرردی : « عزیز شهیدلرمن ! این اوکی ،
 سقاریا ، دوملو پیکارده کی مشهیدلرمن بر مثلتک
 اوچلری کی دوریبور . بو مثلتک اوستننده یکی
 تورکیه بر اهرام کی یوکسلدی . اک یوقارده ، تا
 تپه ده دالعالانان استقلال وانقلاب بایراخی وار .
 اثریکزه صادق ، صادق قالاغجز . او بایراخی
 ایتدیرتمه جکز . »

اک بو یوک ظفر کونی دها یورونه جک یولاری
 کوسترده دیردی : « قارا کلقلرمن وار ، آغار .
 تاجغز ، یورده من ویراندر ، شنه ته جکز ، یوز
 بیکارجه اوکسوز یاورولرمن وار ، اوقوته جغز ،
 بو یوته جکز . »

دون یوزلرجه کیشینک قوت آلدینی بوخطابه .
 لری « داغ یولی » نده اوقویوروز . یاریسکی نسلده
 اونلری اک مکمل بر ادبی قرائت اوله رق اوقویه .
 جقلردر . یالکیز اونلرله بزم آره منده بر فرق
 وار . بز اوقورکن دیکلیورزده . . قوتلی خطیب
 سوزی یالکیز مفهوملر حالنده ذهنلره مؤثر اولماز .
 سوز خطیب ایچین سحرلی بر آلتدز . اونکلر ووحلره

دوقونور واکثریا دیکلینلری ایسته دیکی هدفه
 سور وکل یوب کوتورور .

« داغ یولی » نده کی یازیلرک بو تأثیرینی بز
 بیلوروز . اونک ایچیندرکه او سطرلری اوقورکن
 خطیبک آغزندن چیقدینی زمانکی مؤثرینی خاطر .
 لیوروز ، عینی هیجانی دویا بیلوروز . یازیق که یاریسکی
 نسل ساده جه اوقویاجقلر ، بوسوزلرک یاپدینی تأثیری
 یالکیز خطابه اوله رق دیکلیمه جکلردر .

بو یوک انقلاب دورلرنده اک قوتلی ادبیات
 خطابه لرده بولونور دیرلر . بو ادعا تورک انقلابی
 ایچین ده صحیحدر . استقلال حربنک اک قوتلی صنعت
 اثرلرینی اوصیره لرده کرسیلرده سویله نن سوزلرده
 آرا مالی بز . بر خطیبک سسوزی یازی حالنه کچدیکی
 زمان نه قادار قوتی غایب ایده رسه ایتسین ینه بو
 یازیلر دویولان وحس ایتدیریلن هیجانی صاقلار .
 چوق زمان صنعتک سری بو هیجانده در .

متادیا « داغ یولی » ندن یوروز . فقط
 شیمدی یه قادار اک دار ، اک چتین یولرده یورومش
 اولانک ویردیکی قوت وادمانله اک صارپ تپه لره
 بیله قوشا قوشا چیقیوروز . عاجزلر ایچین امکانشز ،
 قورققلر ایچین مدهش کورونن شی ، بوکونکی تورک
 نسلی ایچین ایده آل اولدی . شو حرف انقلابنک
 آلدینی جریانه باقیکز . اک مشکل بر انقلابی نه ایمانله
 ونه قوتله یاسوروز . یارین بو سری علمی کوزله
 آرایانلر بر پارچه ماضی یه باقارق بزه قوت ویره ن
 عامللری بولق مجبوریتنده در .

بونلرک بر قسمی « داغ یولی » نده بولابیلرلر .
 اونک ایچین « داغ یولی » استقبالك ده کتابی
 اوله جقدر .

داغ یولی

5 نومرولو مشعله دن :

محرری : مه دت قدری

بن نده کیزه نطق سویله یین « ده موسته ن » دن ،
 نده بو یوک چیچه رون « دن بحث ایده جکم .
 تورک خطیبنک یوزنده یونان چیزکیلری آرا مق
 نه قادار کولونچ ایسه ، روما خطلری آراشدیرمق ده
 اوقادار فائده سزدر . بو ، او یله بر داغه چیقمش که ،
 ایتالیا ده اوقادار ارتفاع یوق ؛ او یله بر ده کیزه خطاب
 ایدیبورکه ، یونان ساحلرلرنده نظیری یوق .

تورک بویلاک خطایی کرچه برداغه چیقمش ،
فقط بر اوچورومهده اینسهیدی ، شرفندن نه غائب
ایدهجکدی ؟ . بونلر اویله ایکی بعددرکه ، بریسنه
چیقماق نه قادار زورسه ، اوتکسنه اینک اوقادار
زورلودر .

برخطیب ایچین اک بیوک مزیت نهدر ؟
باشی بوش بر جماعتی باشنه طوبلایه بیلیمکی ؟ بر
شیلر وعد ایدوب حیلله ایله قاندرمقی ؟ یوقسه بر
چوق شی سوبله بوبده هیچ یورولماقی ؟
بونلرک هیچ بری دکل .. برخطیب ایچین اک
بوپوک مزیت ، قوجه بر جماعتک قناعتی ، هیچ بر
شی وعدایتمه دن ایکی ساعت ایچنده ده کیشدیر یوریمک
دکلدر .

بونک ایچیندرکه حمدالله صبحی بوپوک خطیبدر .
مجلسده ، برکون اول اضرورم مبعوثی ضیا
افندی برنطق ایراد ایدیور . ومجلسک اوتسندنه
بریسنده تصویب صدالری بیلله ایشیدیلور . فقط بو
نطقک ایما ایتدیکی شی مضردر . شوخالده بو کتلهک
فکرینی ده دکیشدیرمک لازم . بونتیجهیه وارمق ایچین
ذکر ایتدیکی برنک مثال کافی کلشدر .

بوراده تجدد مفهومی مناقشه ایدیلوردی ، ضیا
افندی تجدد نامه خارجدن دانس کتیردیکمزی سوبله
یورمش ودانس ایدرکن برینی کوردیمی ، سورییورمش
« تجدد بومیدر ؟ » نرده سرخوش کورسه بنه سور
یورمش : « تجدد بومیدر ؟ »

حمدالله صبحی شو جوابی یرییور :
« قارشیمزده کیلر ظن ایدیورلرکه ، مدنیت ،
بر قطعه دن دیگر بر قطعهیه کچرکن ، کومروکلره
اوغرار ؟ ضیا افندی حضرترلرله برابر بر قومدسیون
تشکیل ایدرز ؛ اوکارینه کاغدلرینی آلیرلر و دیشاریدن
ایچری به نه کلیرسه ماده ماده کورورلر . اوکلن نه ؟
لوقوموتیف ! بوپورسون ایچری .. بوکلن نه ؟ دانس
قبول ایتوروز ، قابو دیشاری ! آرقداشلر پک ایی
بیلیرسکز مدنیتلر بر مملکته کیره رکن کومروکلره
اوغرماز . شونک بونک مطالعه سنی آلاماز ، تصویبی
بکله من ، کلنلر ، اکر بر طاقم احتیاجلرک ، برطاقم
ضرورتلرک نتیجه طبیعه سی ایسه ، مطلق ایچری
کیره ، مانع اولاماز .. .

غریدن بعض شیلر آله جفز ، بعضیلرینی آلمایه جفز
برمثال : بوچوق قوتلیدر . ذهنلرک زده ایز براقه جق
قدر قوتلیدر .

اضرورم مبعوثی ضیا افندی ، صنایع حیاتک ،
فابریقه حیاتکک تورک طوبراقلرینه کیرمه سنه
طرفداردر . لطفنده اوقوبوروز : فابریقه من یوقدر ،
دیپور . اوخالده فابریقه نک مملکته کیرمه سنه مساعده
ایدیورلر . فابریقه کلدی ، فابریقه لر کلدی . آلی ،
یوز ودها فضله شهرلرکزک اوسقنده ماوی کوکلری
قاپاتان دومانلردن متشکل ایکنجی برکوک ، سیاه بر
کوک پیدای اولدی . فابریقه نک ایچنده آلتین تریله
چالیشان ، کوز نوری دوکن عمله واردر . اونک
قارشیمزده سرمایه دار .

سرمایه ایله عمله آره سندنه ، یعنی یاره ایله ایش
آره سندنه قاوغا باشلایه جقمی ، باشلایه جقمی ؟
باشلایه جق . سوسیالیست عقیده لری مملکت مزه کیرمش
دیمکدر . « افندم بز بونی ایستمه یز »

« خوجهم بو بوبله اولماز ! فابریقه کیردیمی ،
سوسیالیست عقیده لری ده ایچری کیره . او عقیده لر
ماکنه نک بینه سنه داخلدر . »

ظفر دیمک ، برآز دها ایلری کیتک دیمکدر .
ایلریسی بلسکه بر داغدر . ولسکه بوداغه چیقماق
زوردر . فقط نه زبانی وار ؟ ظفر دیمک برآز دها
ایلری کیمک دیمکدر .

« بز اویله برساخیه چیقماق که ، بردها کیری
دویمکه امکان یوقدر . بوساحلرله چیقانلر ، آرقاده
براققلری کیلری یاقشدر . »

سه وپلک ایچین سومه ی ، آجینمق ایچین آجیایی
توکره نه لیسک . ایلرده کی شرف کیرده کی استراحت
مرحجدر . سه وپلک ایچین یوکه له جکک ؛ اورایه
چیقماق بلسکه زوردر ؛ فقط نیلر بیلله داغ باشنده
نبوته ایردیلر . « آشدیفک بول ، سنی اضطراب
منبعلرینه کونوریور . ایزه لرنده آجیسی سوبله مکه
تزل ایتمه یز بدبخت ، فقط مقرر قارداشک شقت
و تسلی ، ایمان و شفای عشقک نور حالت قوبدیمی
بارماقلرکله اوزاته جقشک . »

بز کندی چارمیخی کندی اوموزلرنده طاشیان
کیمسه لردک . دها دون یولز بر اوزون بیاباندی .
« غفلتمزک پرده سی آرقاسنده هرکس کندی
اویوتی حاضرلیوردی . » دیشلرینی کندی اوتنه
صاپلامش غریب بر حیوان کی آجی بییوردی .
آما بو آجینک نره دن کلدیکنی بیلیموردی .

« ملیت دویغولرینی دویمقده چوق کیکدک ،
ملیت اساسلرینی آکلامقده چوق کیری قالمق . »

يولار مزي كوردك ، فقط مملكت يانغينلرينك ايشيغنده »
هر ظفر بر قهرمان ايستر . پيره نه لري كچمك ايچين
قارتاجه اردوسي آتياي بگله دي . آلپلري آشمق
ايچين فرانسه بونا پارطه انتظار ايستى . بونلر هپسى
بر داغ آشدى و بر داغ تپه سنده ، نبوته ايرمش
كبي محوف بر قوته صاحب اولديلر . بركه ، داغلر
مملكتي آنادولوده اوطور بيورز ، « قوجه تپه » يه
چيتمق ايچين قارتال باقيشلى قومانداني بگله دك .
و برى برندن دها يوكسك تپه لره يپ يكي بر رسول
رؤيا و ايمانيله چيقدق . ايچمزه بر حس و اردى كه ،
دكز قادارانگيندى . دامارلر يمزه بر صو آقوردى كه ،
اوزون بر چاغلاندى .

هدايت ايرمك ايچين هر كون بر باشقه تپه يه
چيقدق . آغز يمزه انكين بر دكزك طوزى و اردى ؛
قولاغ يمزه بويوك بر قاصيرغنه ك اوغولتوسى قاليوردى .
بز اوزون بر هائله ك قيزيل مانطولى آقتورلرى يز .
آرامزده قورشونلرله دهليك ده شك غزا بايراقلى
كبي دوران ضابطلر وار ، آرقامزده ظفر غنيمتلرى
مسافهلر ايچنده آت قوشد يردق ، زمان ايچنده زمين
فتح ايستك .

« بوراده حادثه سوزدن چوق قوتلى موقعده در .
بن سزه نه سويله يه بيليرم كه بو اووالرك اوستنده
كچن وقه لر قدار درين ، بليغ و شموللى اولسون
سوز بوراده فعل قارشيسنده عاجز در ... »

بويوك هيچانلر ديسزدر ديرلر فقط كيم او هيچاني
بو قدار بليغ افاده بيلمش ؟ ..

قريبه ل ، طونجه شكل و يرمشدى . اوكله يه
روح و بردى :

« آنادولو يايلاسنك شو يوكسك شهنيشنى
اوستنده ، بم بياض مهر مرلرك يوقارى قالد يرديني
شو ياغيز آت يينمش طونجدرن آدائى طانيرسكز ! »
هانكي شاعر اونى بو خطيب قدار آكلاته بيلدى ؟
اوكله اكر ايسته س يدى ، چيقديني تپه ده رسالت
آيردى ، فقط قوماندان قالماني ترجيح ايستى .

ديك كه تواضعده بر نوع بويوكك سزمشدى .
ذاتاً يوكسلمك ديمك بر شيشه اينانق ديمكدر .
« بر ايمانك يوقارى قالد يرماديني قلنج كسرى ؟ »
حمدالله صبحى اسكيدن شاعردى ، شيمدى خطيب
اولدى . ايسته بونك ايچندر كه سوزه بر آزده شعر
قارشيد يرماتك سرينه واقف . بيليركه شعر سويله مك
بر آزده حسن ادعا ايتكدر . دينه بيليركه : « بشر
حسن ادعا ايتديكي برده يوكسكدر ، آت ييدر . »

او ، فعلك بويوكك كنى ناطقه نك عجزيله انكار
ايتك ايسته ينلره جواب ويرر كن شويله باشلار :
« هر فكر بر جمله ايچيريسنده كنديسنى تبليغ
ايدهر . معارض فكرلرى طاشيان بوجله لردن بريسنى
آيروب مطالعه ايدهر . »

آي فكرلر بو قدر اينى مقدمه يه محتاجدر .
شروب ايسته ديكي قدار كوزل اولسون . ايچنده
بولوندينى قاب فنا اولدقن صوكره نه يه ياراز ؟
ايسته بونك ايچيندر كه ، حمدالله صبحى ، فكرلرينى
احتوا ايدهر جمله لك دائما كوزل اولماسنه دقت ايدهر .
بوده اونك آيرى بر موققييدر .

« داغ بولى » نده ، بز ، بوتون بر ملتك معشرى
هيچاننه شاهد اولدق . كرچه اوكونلر كچدى ،
فقط او هيچانلر بو كتابك صيفه لر نده حاله عيني قوتله
دوام ايديبور .

